

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marți și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir peti 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Congresul creștin ecumenic dela Stockholm

IX

— Marți, 25 August 1925. —

Rugăciunea de dimineață o îndeplinește Mitropolitul ortodox al Nubiei, care rostește în englezește Ectenia mare dela liturghie. După fiecare ectenie, întreagă adunarea răspunde: God have mercy upon us (Doamne miluiește-ne), și încheie cu o molitvă dela Vecernia Rusalilor.

Prezidentul Dr. Brown pune la ordinea zilei tema: Biserica și relațiile internaționale. Referenții sânt: D. W. Hadorn, profesor în Berna și unul din corifeii protestantismului mondial și Episcopul Brent, anglican din Buffalo. În războiul mondial Elveția a păstrat o atitudine neutrală. Păstrarea neutralității a fost un noroc și o consecință a condițiilor geografice și politice a Elveției. Pomeneste că un mare elvețian a dat statul cuvinte compatrioților săi, să nu se cugete nici odată la dezvoltarea în direcții orizontale, la expansiuni teritoriale, ci la o dezvoltare spre cer, spre tărâmurile infinite ale vieții spirituale și religioase. Trezând conștiința religioasă a societății și dezvoltând-o până la limitele extreme ale iubirii de aproape și a lui Dumnezeu, Biserica va ajunge o zi să înlăture cauzele războaielor și să asigure lumii toate rodirile binecuvântate ale vieții pașnice.

Episcopul Brent arată că creștinismul și războiul nu pot sta alături. Dacă creștinismul nu distruge războiul, acesta amenință cu distrugere creștinismul. Cere să pornească toată creștinătatea cruciadă neîntărzia împotriva războiului.

Oratorii, cari s'au perindat la tribună au ajuns la aceleași concluziuni ca și cei doi referenți. Aceștia au fost: Rev. I. Nyren, din Stockholm, Doamna Parmoor, Londra, Dr. H. Kapler, Berlin, Oliver Dryer, Londra, Dr. Petru Ainslie-Baltimore, Kluge-man-Kobleuz, Canonicele Dr. Douglas din Londra, lăudând curajul opiniilor Episcopului Brent, a arătat că o campanie fățișă împotriva războiului a fost considerată în multe țări drept lipsă de patriotism și trădare de neam. Printre urletele așa zișilor patrioți, glesul angelic al apostolilor păci trebuie să dobândească ascultare la ceie poartă destinul neamurilor. Demagogii și politicienii ambițioși nu vor mai avea trecere, când lumea creștină va ști să se impună cu vrednicie.

La acest obiect a luat cuvântul și I. P. C. S. Arhimandritul Scriban. Pome-

nește de soarta ortodoxilor în persecuțiile turcești, de nelegiuirile comise împotriva Patriarhului dela Constantinopol. Obligațiile conștiinței creștine nu se orientează după calcule diplomatice și creștinii sânt dator să impună și diplomaților să se cămuescă după poruncile conștiinței creștine luminate. Arată meritele Bisericii ortodoxe de ale cărei binefaceri se împărtășesc toți creștinii. Substanțiala vorbire, spusă cu vervă și sinceritate, a strălucit în toate trei ipostasele, științifică, românească și creștinească.

Dr. Klugeman a arătat într-o scurtă adresă situația nespuns de grea a claselor industriale din Germania, sarcinile insuportabile ale acestei țări, locuitorii ei suferă, muncesc și nădăjduesc că lumea va recunoaște că acolo locuiesc totuși ființe omenești, cari au dreptul să li se recunoască această calitate. Conferența în uranimitate a declarat adresa aceasta, ca fiind «francă, demnă și străbătută de duh creștinesc».

După prânz s'a discutat Problema rasei. Referenți au fost Episcopul anglican de Bombay și Profesorul Iulius Richter, dela misiunea esternă și istoria religiilor la universitatea din Berlin. El spune: prima problemă de care avem să ne ocupăm este a popoarelor primitive și a resurselor materiale din țările înapoiate în cultură. E un fapt tragic că atâtă material brut, de care nu se pot dispensa cele mai avansate țări, vine din acele țări înapoiate. A doua chestiune: subjugarea de către rasa alba a raselor colorate. A treia: revolta Chinezelor împotriva Albilor. În toate aceste chestiuni conștiința creștină să și spună cuvântul său răscăpat.

Cu accente profetice a vorbit apoi pastorul francez Dr. Elie Gounelle de St. Etienne. Sufletul generos al rasei latine s'a revărsat în cuvântarea acestui mare francez. Patriotul superior e cetățeanul lumii, care este o binecuvântare pentru ai săi și un razim al binelui din lume. Încheie între ovăți nesfârșite cu cuvintele: «Brüder jenseits des Rheins, ich reiche euch die Hand... Wir warten auch euch, kommt, helfe uns... Nicht mitzuhassen, mitzulieben bin ich da!»

Din partea rasei negre a vorbit Dr. Bell, preot metodist în New-York și dsoara Ja Chung Fan din China. Dr. Bell: un cuvânt e de ajuns pentru a găsi o soluție. E sigur că nu aici deslegăm marea problemă a rasei, și probabil că e bine așa. Dar este o cale care duce la rezolvirea problemei: Isus Hristos care nu se uită la fața omului. De vom face voia Lui, vom umbla pe calea cea bună.

Dsoara Fan a spus: Acțiunile nelegiuite ale celor ziși puternici asupra celor slabi și de rasă inferioară sânt isvorul nesecat al neajunsurilor dintre rase. Unii le atribuie acestora stărilor economice, alții condițiilor sociale, dar la urma urmelor tot răul vine din lăcomie. Din aceasta vine și trufia, orgoliul, ura și răzbunarea.

Încheie cu o fină ironie zimbînd: Să nu uităm un lucru: Nici noi nu sântem așa de galbini, cum ne credeți, nici Dvoastră așa de albi cum vă socotiți.

Marți seara s'a ținut în biserica Blasicholm un concert religios cu o adresă a Prințului Carol, fratele Regelui, președintele Societății crucii roșii din Svedia, a unei Elsa Brandstrom, pe care o binecuvântă prizonierii de război din Siberia și Selma Lagerlöf, eminenta scriitoare cu renume mondial. Asistă public imens.

Tr. Scorobef.

Legea și statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe-române

Biserica ortodoxă-română, care trăia dela unirea politică încoace sub patru regimuri deosebite, ca rezultat al condițiilor de dezvoltare istorică a celor patru teritorii naționale, ce alcătuiesc statul român actual, prin legea sancționată prin Înaltul Decret regal Nr. 1402 din 4 Maiu 1925, o putem considera pe deplin unificată.

Legea aceasta constă din două părți: din legea bisericească propriu zisă, sub numirea de «Lege pentru organizarea bisericii ortodoxe-române», care conține principiile fundamentale ale noii organizații bisericești, și din Statutul organic sub numirea de «Statut pentru organizarea bisericii ortodoxe-române», care cuprinde modalitățile, după care biserica își exercită dreptul de a reglementa, conduce și administra — prin organele sale proprii — afacerile religioase, culturale, fundanționale și episcopale.

Legea propriu zisă conține 47 articole, în care se tratează:

1. Despre poziția bisericii ortodoxe-române în lăuntrul, ca dominantă față de celelalte culte, și în afară, ca autocefală, față de celelalte biserici;
2. Despre orânduirea canonică și administrativă, enumerând cele cinci mitropolii cu 18 eparhii, pînd în fruntea lor mitropolia Ungro-vlahiei, în rîndul al treilea a Ardealului, și ridicînd la rangul de mitropolie arhiepiscopia Chișinăului, sub numirea de mitropolia Basarabiei;
3. Despre autonomia bisericii după constituție și dreptul canonic, sub controlul statului, control limitat la chestiuni de ordin material și făcut în mod constituțional prin Ministerul Cultelor.

Unitatea de conducere o asigură legea prin organele cărmuirii centrale, pentru întreaga biserică, și anume prin:

- a) Sfântul Sinod, pentru chestiuni spirituale și canonice, compus din mitropoliți, episcopi și arhierii vicari în funcțiune, în frunte cu patriarhul;

b) Congresul național bisericesc, pentru chestiuni religioase, culturale, fundamentale și episcopice, compus din câte 6 reprezentanți (2 clerici 4 mireni), delegați de adunările eparhiale pe termen de 6 ani dintre membrii lor sau alți credincioși ai eparhiei respective;

c) Consiliul central bisericesc, ca organ executiv al Sf. Sinod și Congresului național bisericesc, compus din câte 3 reprezentanți (1 cleric, 2 mireni) ai fiecărei mitropolii, aleși de Congresul național-bisericesc.

Iar unitatea de organizare o asigură prin uniformitatea organelor — reprezentative și executive — ale diferitelor părți constitutive ale bisericii și anume:

1. Parohia cu adunarea parohială și consiliul parohial;

2. Protopopiatul cu adunarea protopopească și consiliul protopopeesc;

3. Eparhia cu adunarea eparhială și consiliul eparhial, în al căror mod de constituire se validează cele două principii fundamentale, cari au stat de la început și la fundamentul Statutului nostru organic: principiul reprezentativ constituțional și cel al participării mirenilor la conducerea administrativă a bisericii.

În fine unitatea de organizare a bisericii o mai asigură legea și prin uniformitatea de constituire și de funcționare a instanțelor disciplinare și judecătorești pentru clerici în chestiuni curat bisericești, instanțe independente de cele administrative, prin:

1. Consistorul spiritual eparhial de pe lângă fiecare eparhie, ca prima instanță judecătorească;

2. Consistorul spiritual mitropolitan de pe lângă cele trei mitropolii istorice: a Ungrovișiei, a Moldovei și a Ardealului, ca instanță de apel, și

3. Consistorul spiritual central de pe lângă Sf. Sinod, ca instanță de recurs și pentru asigurarea unității de jurisprudență bisericească.

Pe lângă aceste principii fundamentale ale organizației unitare a bisericii ortodoxe române, legea mai cuprinde o serie întregă de dispoziții conducătoare în viața bisericească:

a) cu privire la alegerea episcopilor și arhiepiscopilor mitropolii, încredințată unei adunări electorale compuse din Congresul național bisericesc și din adunarea eparhială a eparhiei vacante;

b) la averea mitropolii, episcopilor și arhierilor vicari;

c) la crearea unui fond general bisericesc și la instituirea unei Eforii a bisericii pentru administrarea lui și

d) la bunuri, beneficii, impozite, patronat, învățământul religios și la clerul militar.

Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române conține 178 articole. El se împarte în două părți: una privitoare la cărmuirea cen-

trală și organele ei, iar alta privitoare la părțile constitutive ale bisericii și organele lor. În fine el mai cuprinde și anumite dispoziții cu privire la edificiile bisericești, cimitirii și la incompatibilități.

Făcând comparație între legea și statutul cel nou și între art. IX din 1868 și vechiul Statut organic, în general constatăm următoarele:

1. Mitropolia Ardealului își pierde autocefalia asigurată în art. IX din 1868, autocefalia la care Congresul nostru național bisericesc a renunțat în chip sărbătoresc încă în sesiunea sa din 25 Februarie 1920, prin votul de alipire la biserica mamă, dela care a fost smulșă de stăpânirea din Viena, numai ca să asigure «unitatea» românilor din Ardeal.

2. Sinodul episcopesc din mitropolia Ardealului se desființează cu atribuțiile avute, care trec la Sf. Sinod.

3. Congresul național bisericesc al mitropoliei Ardealului, împreună cu organul său executiv — consistorul mitropolitan — rămâne în ființă numai până la rezolvarea afacerilor comune episcopilor acestei mitropolii și fără atribuțiunea alegerii arhiepiscopului și mitropolitului.

4. Constituirea Congresului național bisericesc — după legea cea nouă nu se mai face prin alegeri directe, ci prin delegații adunărilor eparhiale.

5. Alegerea episcopilor nu se face numai de adunarea eparhială, ci de un colegiu compus din adunarea eparhială a eparhiei respective și din Congresul național bisericesc.

(Va urma)

Dela conferențele preoțești

— Dare de seamă despre conferența preoțească a tractatului Săliște, ținută la 4 Oct. 1925 în Cristian —

Cu ocaziunea împlinirii a 1600 de ani dela primul sinod ecumenic, preoțimea din tractul Săliște, sub conducerea p. protopop Dr. D. Borcea, a ținut să comemoreze acest eveniment prin o conferență misionară în folosul poporului din Cristian. Astfel în ziua de 4 Oct. poporul din frumoasa comună Cristian, așteaptă cu nerăbdare în biserica lor negrită de fumul vremurilor trecute, pe păstori lor suferinți din tractul Săliște. La ora 9 și jum. sosind cu trenul preoțimea în frunte cu p. protopop Dr. D. Borcea, se oficiază Sf. liturghie la care se dau răspunsurile de întreg poporul adunat în Sf. biserică, dând prin faptul acesta o adevărată măreție întreg cultului divin.

La priceasnă p. Ioan Giurgiu din Amaș rostește o instructivă cuvântare, din care reiese un îndemn frumos cum trebuie să ne purtăm noi față de Sf. noastră biserică, care este unica păstrătoare a credinței celei adevărate, în care

se află viața și pacea lumii în Domnul nostru Isus Hristos. Prin forme actuale și statui pămîntești se arată credincioșilor cum trebuie să se păzească de amăgitorii și lăcustele cari caută să ne nimicească credința și legea moștenită ca un dar scump dela proțipării noștri. În urma muncii am observat un viu interes până la sfârșitul cuvântării din partea audientului.

După săvârșirea sf. liturghii s'a luat masa comună la p. I. Răceu din loc.

La ora 2 p. m. s'a oficiat vecernia, la care au asistat preoții și credincioșii într'un număr frumos.

După terminarea vecerniei cu toții am purces la școala de azil, unde s'a început conferința festivă conform programului următor:

Pct. I. Trăiască Regele, cor mixt, Imn de urare, C. Bratu.

Pct. II. Sinodul I ecumenic și Sf. Atanasie, de dl Dr. D. Borcea, protopop. P. protopop în timp de aproape 1 oră a putut să ridice poporul la nivelul de a înțelege frumoasele și de importanță evenimente istorice, ce caracterizează acest sinod ecumenic. Înfează pe acei rătăciți cari încearcă prin ispitiri deșerte să abată poporul nostru dela credința cea adevărată, păstrată cu atâtea jefite față de ereziile veacurilor trecute. Conferința face o impresie adâncă asupra numerosului public, atrăgând asupra S. Sale laudele și recunoștința tuturor.

Pct. III. Cântăreți voioși, cor mixt, Eroii, recitare, de I. Matel.

Pct. IV. Din trecutului nostru, conferință de p. I. Manta sen. S. Sa expune într'un stil ușor și clar ideile istorice din trecutului poporului din Cristian și Gurăului, reușind să lege evenimentele atât de bine în expunerea S. Sale, totuși și-a însușit aproape toată conferința, făcând o legătură frățească între poporul din Cristian și cel din Gurăului.

Pct. V. Oituzul geme, cor mixt. Piugăr și oșăș, recitare de Gh. Dragomir.

Pct. VI. Conferință despre albinărit, de p. I. Vlad. Pe lângă toate că această temă economic-rurală este cunoscută în urma multor conferințe din acest domeniu, totuși p. Vlad izbutește să aducă unele idei noi poporului în chestiunea albinăritului.

Pct. VII. Secerșul și Măreștii, cor mixt. Tăra mea — I. de Bălan.

După terminarea programului p. protopop Dr. D. Borcea aduce călduroase mulțămiri credincioșilor, pentru că a asistat toată ziua într'un număr atât de frumos la conferință. Mulțămiește totodată și vrednicului învațător și director din loc Ilie Brad, din a cărui muncă depusă cu copilașii, se vede că dragostea față de Hristos și Sf. lui biserică își are rădăcina în sufletul dănsului, obținând frumos rezultat, ce poate servi de exemplu.

Ear ca îndemn spre cultură și lumină, p. protopop distribue în mod gratuit «Revista

FOIȘOARA

Contribuțiuni la istoria românilor ardeleni în secolul XVIII

(Urmare)

Celce cunoaște legile și disciplinele stricte militare știe, că aceasta constituia crima insubordinației militare, săvârșită în plină stare de serviciu, și, în anumite cazuri, crima aceasta se pedepsește chiar și cu moartea. Știau și soldații din Copăcel lucrul acesta, și totuși, mai bucurându-se și-au dorit moartea, decât să mai între într-o biserică pe care nu o recunoșteau de a lor. Oameni simpli dela sate, și câtă virtute la ei, câtă tărie de caracter! Trebuie să admire omul și să se închine carajului pe care l-au avut, de a-și pune în joc viața pentru credință!

Natural, că li s'a făcut proces, dar n'au fost pedepsiți toți, ci numai trei conducători ai lor: anume, preotul unit Martin Grecu, fratele acestuia, soldatul unit, David Grecu și soldatul Bucur Ioan Niță, fost unit și el, dar atunci de curând trecut îndărăt la ortodoxie. Actele procesuale ale acestor trei inculpați, cari au fost pedepsiți și pentru toți ceilalți, nu se mai găsec, pentru a se putea constata din ele exact, cum s'au întâmplat lucrurile. Se află însă, în

arhiva corpului de armată XII austro-ungar, ajunsă în proprietatea «Asociației» din Sibiu, sentința definitivă adusă în proces din partea consiliului belic aulic dela Viena, și din sentința aceasta putem ști ce s'a întâmplat în comuna Copăcel.

Public deci în întregime sentința consiliului belic aulic dela Viena, în traducerea făcută din originalul german, care e următoarea:

— «Au sosit aici și în alăturare se retrimite actele înaintate cu raportul din 3 luna trecută și anul trecut, — împreună cu sentința și cu aprobarea ei din partea comandei generale, — cuprinsă în raportul amintit, — despre investigațiunea ținută la regimentul I valah de infanterie, în contra preotului, acum degradat, Martin Grecu, a fratelui acestuia, grănițerul unit David Grecu, și a grănițerului neunit Bucur Ioan Niță, pentru ațărare și îndemnarea poporului la neunire (Ne-Union).

— Circularele prealalte, și în special cele din 16 și din 31 Ianuarie 1782, date în privința toleranței creștinești în general, opresc categoric orice îmbulzire, făcută cu vorba, sau cu fapta, orice turburare sau capcitare, pentru trecerea dela o religie la alta, se stabilesc măsurile cari sunt de luat, deoparte la declarațiile făcute de persoane singurătate, sau de comunități întregi, pentru trecerea la o religie tolerată, de altă

parte în contra turburătorilor, cari procedează contrar acestor norme.

Din actele de investigare, retrimise acum, nu se prea vede cum s'a purtat în chestia aceasta comandantul de stațiune și de companie, și în general regimentul, și ce măsuri ulterioare au fost luate. E adevărat, că ce privește purtarea în casurile speciale și procedura lui David Grecu din cazul de față, la parada din biserică din Copăcel, — comandantul stațiunii, locotenentul Montag, — cum se poate constata din actul de sub litera A) (Species Facti), — a explicat soldaților pe scurt cuprinsul patentei de toleranță și le-a făcut evident, că aceea ce fac, e o explicare tumultuară și contrară intențiilor prealaltei patente de toleranță; că după ce ei până acum nu s'au declarat în regulă pentru trecerea la neunire, — de astădată trebuie să meargă încă la biserică (unită); — iar apoi, acela, care nu vrea să mai fie unit, să se anunțe numai în regulă la el și din a sa parte nu are să-i fie făcută nici cea mai mică silă. Dar nu a fost cu dreptul, că numitul locotenent a rămas numai pe lângă admoniere publică pentru această purtare tumultuară, fiindcă prin aceasta s'a dat timp și ocaziune turburătorului liniștei publice și ațărătorului David Grecu, precum și fratelui acestuia, — cu ceva influență în chestie, — preotului Martin Grecu, ca între timp, dela

Patima), recomandând totodată cu căldură credincioșilor spre citire „Lumina Sătelor”.

Emoționat de frumosul rezultat al conferinței, venerabilul p. protopop al Agnatei I. Munteanu, care a asistat în tot timpul cu atenție la obiectele predate, — ia cuvântul și roagă pe Tatăl ceresc să și trimită binecuvântarea Sa peste preoțimea tractului nostru și peste cei doi factori de cultură din comună. P. I. Răcuș și I. Brad, inv. dir., cari își dau scrișul reciproc întru educarea poporului din Cristian.

După terminarea conferinței comitetul parohial invită preoțimea la o modestă agapă, unde se țin frumoase vorbiri, cărora le răspunde un chiborean plin de însufățire, asigurând preoțimea de dragostea și încrederea poporului, zicând: „Voi săntei părinții noștri și astăzi ca în trecut”.

La ora 7 și jum. preoțimea pleacă din frumoasa comună Cristian, ducând cu sine fiecare numai impresii plăcute despre comuna Cristian și harnicii ei românești și conducători.

Munca cu dragoste, rodește laude.

La conferință au fost prezenți: Dr. D. Borcea, protopop, I. Manta sen., I. Hanzu, Oct. Vlad, Valeriu Popovici, A. Flucș, N. Răchitan, Oh. Iltu, I. Răcuș și Ioan Giurgiu.

Pr. Ioan Giurgiu,
notarul desparț.

INFORMAȚIUNI

Un milion de Lei pentru Basarabia. Cu ocazia vizitei făcute la Chișinău de MM. LL. Regele și Regina, Majestatea Sa Regele a binevoit a dona suma de 1.000.000 Lei pentru a fi împărțită atât persoanelor care au adresat cereri de ajutoare, cât și diferitelor societăți de binefacere și de ajutor ale orașului Chișinău.

Expoziție de studiu se deschide Duminică în 25 Oct. a. c. în Muzeul Asociației din Sibiu. Expoziția conține obiecte adunate și sistematizate de d.ii profesori D. Comșa și I. D. Ștefănescu. Pe lângă colecțiile proprii ale acestor d.ii profesori, sânt expuse și alte lucruri prețioase, trimise din diferite localități ale țării. D. Ștefănescu va ține o conferință despre Evoluția și problemele artei românești, și va da lămuriri asupra picturii românești moderne, în special, asupra operei pictorilor Grigorescu și Verona. În 3 seri va cânta la pian buciți clasice di profesor de conservator din București D. Dimitriu; audițiile vor fi întovărite de explicările muzicale ale d.ii I. D. Ștefănescu. Lămuriri tehnice de pictură va da tot d.ș, în muzeul Brukenthal. Expoziția rămâne deschisă până în 2 Noemvrie.

data de 27 Maiu a celor întâmplate, până la 17 Iunie, când a urmat arestarea lor, — să-și poată executa intențiunile ațătoare.

Dacă locotenentul Montag ar fi arestat imediat după cele întâmplate, la 26 Maiu, pe David Grecu, — atât de rău descris pentru îndărătnicia sa, pentru purtarea sa turburătoare și ațătoare, — l-ar fi trimis apoi la companie, iar aceasta la regiment, pentru ulterioară procedură, — acesta nu ar fi avut ocaziunea să-și execute mai departe intențiunile, în prezența fratelui său, și să-și înmulțească aderenții, iar în urma acelei arestări, cele 14 cete (Rotten), cari stăteau gata pentru parada din biserică, ar fi putut fi conduse în ordine la biserică și oamenii toți, făcând declarația, că-și recunosc greșala de mai înainte, ar fi mers de bună voie la biserică.

Rezoluția prealaltă din 11 Aprilie anul trecut pune, ce e drept, cele mai juste bariere tuturor investigațiilor criminale, întâmpinate până la data aceea, pentru delict în chestii religioase, în general. Căzul lui David Grecu însă, cu purtarea ațătoare dela parada bisericească din 26 Maiu, e în sine luat, — fără considerare la religie, care aci are rol subordonat, în urma împrejurărilor îngrijitoare, de o așa natură, că cu greu poate fi acordată o indulgență, care dată la timp nepotrivit, ar avea urmări și mai periculoase.

Vizitare. Di președinte al Asociației V. Goldis își urmează itinerariul stabilit pentru vizitarea capitalelor județelor din Transilvania. În zilele de 14—22 a vizitat orașele Sătmăr, Sighet, Zălau, Dej și Bistrița. În 25—28 Oct. va vizita orașele Dicioșanmărtin, Sighșara, Odorhei și Baia. Pretutindeni ține totodată câte o conferință despre importanța culturală a Asociației. În 8 Noemvrie va vorbi în Hășeg, cu o prilej se va înfăința desparțământul Sarmis seghetuză.

Troia. Ni se comunică dela Asociațiune, că se fac pregătiri pentru o cât mai bună reușită a inaugurării unei troie pe „Movila lui M. Hais” dela Șelimbăr, unde s’a dat lupta în 1599. Solemnitatea e contemplată pe zua de Sf. Mihail și Gavril (8 Noemvrie). Programul zilei: pelerinajul din Sibiu, cu școalele și autoritățile locale, serviciu divin, revistă militară, masă comună, festival cu conferință, recitări și concert dat de „Reuniunea de muzică G. Dima”.

Adunare. Desparțământul XXIX Mediaș al Asociației își va ține adunarea generală în comuna Agărbici, Duminică în 8 Noemvrie a. c. la ora 2 d. a. Membrii desparțământului și alți sprințitori ai culturii românești sânt invitați a lua parte.

Act de mulțumire. Comitetul parohial ort. român din comuna Vulcan, jud. Brașov, aduce prinoul de recunoștință și mulțumire d.ii Ioan Iosif și soției sale Reveica din București, pentru sfintele vase dăruite sf. noastre biserici: un potir, discos, cruce, linguriță, 2 cruci mari, o păreche de cununi, candelă, în valoare de unsprezece mii Lei.

Pr. Ioan Dragolea.

Unificarea învățământului primar. Pentru întărirea ideii de unitate națională și cunoașterea organizării învățământului pe terenul școlii și educației populare, ministerul instrucțiunii a dispus ca, în cursul anului c. școlar, personalul de control al regiunilor școlare din Ardeal să viziteze câte un județ din vechiul regat, să vadă organizarea învățământului; iar personalul de control din vechiul regat să viziteze la rândul său județele din ținuturile surori.

ȘTIRI LOCALE

Sfeștiana dela școala de arte și meserii. Duminică 18 l. c. la școala de Arte și Meserii din Sibiu s’a făcut sfeștiana pentru deschiderea cursurilor teoretice și practice la acea școală, care este înfăințată de Ministerul Instrucțiunii în anul curent.

Serviciul religios s’a oficiat de părintele Dr. Stanciu în sala cea mare de desen a școlii; au asistat: Di inspector șef școlar I. Bratu, di inspector Teșosu, di Dr. Goritz, primarul orașului Sibiu, di C. Pop, vicepreședinte a Societății Ocrotirea orfanilor de război și director al

Din acte nu se evidențiază, dacă arătarea despre aceasta s’a făcut imediat, pe loc, către comandamentul regimentului, sau apoi a ajuns la comandamentul regimentului abia după ce a fost compusă a doua „Species Facti” de sub litera B), cu raportul afliților sub litera L) al comandamentului companiei, căpitanul Winter. În cazul din urmă, are să răspundă comandantul stațiunii, și în mod expres comandantul companiei, pentru neglijarea arătării, în cazul prim însă comandamentul regimentului, pentru aceea, că nu a luat imediat dispozițiunile corespunzătoare pentru acest caz și pentru împrejurările create de el, și comandantul companiei și al stațiunii nu i-a dat instrucții în privința atitudinii ulterioare, penruca răul să fie potolit înainte de a crește prea mare, iar urmările sale dezastruoase să fie evitate.

Comandamentul general are deci să tragă pentru aceasta la răspundere regimentul, și prin aceasta pe comandantul stațiunii și al companiei, dând totodată și pentru viitor îndrumările potrivite pentru o atitudine mai eficace, cerută de împrejurări, și în consonanță cu prealaltele ordinațiuni.

(Va urma)

Posta redacției

P. prot. A. P. Miercurea. Adresa dorită e: Virgil Simonescu profesor, pictor academic, Lugoj.

băncii „Albina”; di institutor Alex. Frâncu, profeșorii și măștrii școlii și alții.

Directorul școlii di M. Grigoraș a ținut o frumoasă cuvântare, evidențiind munca ce trebuie depusă la înfăințarea unei școlii și multumind persoanelor, cari l-au ajutat în toate ocaziunile; prezintă apoi lista corpului didactic al școlii și desvolță rolul școalelor în învățământul meseriilor de toate gradele, termină spunând asistenței că dela această serbare să rețină fiecare, cum că românii au câștigat încă un punct în progresul industriei, prin înfăințarea școlii de Meserii din Sibiu.

Di inspector șef I. Bratu, a îndemnat pe primii elevi ai acestei școlii la muncă cinstită, științifică și practică și cu încredere în Dumnezeu, devenind astfel buni măștri și conducători de elită în industria românească.

Di primar Dr. Goritz, felicitază pe directorul școlii pentru stăruința ce a pus și pune pentru mărirea școlii, relevând că toate la început sânt greu de înfăptuit.

Corul școlii a intonat imnul „Trăiască Regele”. Apoi toată asistența a vizitat școala și atelierele, rămânând cu toți mulțumiți de progresul făcut în câteva luni.

Dansuri clasice. Artistă Floria Capsali din capitală va da în sala teatrului nostru sibian o reprezentație de dansuri clasice, Duminică, în 25 Oct. a. c., la ora 9 seara. Bilete se vând la Librăria Foala Poporului în strada Mitropoliei.

O nouă circumscripție de percepere funcționează în edificiul Administrației financiare: în vechiul edificiu cu intrarea din dosul edificiului. Pentru orientarea publicului plătitor se anunță că circumscripția de percepere Nr. 1 va funcționa tot în localul în care a funcționat până acum.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Feminism și feminitate în lumina Evangheliilor de Pr. Pompel Morasca. În timpurile de tranziție prin care trecem, când bunice moravuri, în toate păturile sociale, lasă prea mult de dorit, volumul *Feminism și feminitate în lumina evangheliilor*, alcătuit de părintele Pompel Morasca, este dintre cele mai bine venite. În special, femeile noastre din societatea intelectualilor vor putea găsi în această carte îndrumări potrivite și sănătoase, dacă voesc a se pune în serviciul unei refaceri morale a cercurilor în care trăesc. Scrișă cu multă căldură și în limbi aleasă, însoțită de portretele femeilor biblice, ca o luminoasă galerie, cartea *Feminism și feminitate* poate să împodobească masa ori cărei familii române din țara noastră. Persoanele cari o vor citi, vor avea alături totdeauna o călăuză de valoare. — Volumul, de 188 pagini, costă 30 Lei, și se vinde la Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Convocare

Membrii „Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu” se convoacă la

adunarea generală ordinară,

ce se va ține Duminică în 1 Noemvrie 1925, la ora 3 d. a., în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul general al comit. pe anul 1924.
4. Raportul asupra socotelilor pe anul 1924 și asupra stării fondurilor.
5. Alegerea unei comisii pentru examinarea raportului general și censurarea socotelilor.
6. Raportul comisiei însărcinate cu examinarea raportului general și censurarea socotelilor.
7. Luarea la cunoștință a raportului general, aprobarea socotelilor și darea absolutului comitetului.
8. Proclamarea ca membri de onoare a celor propuși de comitet și exprimarea mulțumirilor Reuniunii.
9. Să se dea expresiune durerii pentru pierderea membrilor decedați.
10. Alegerea de membri pentru locurile vacante în comitet.
11. Luarea la cunoștință a Statutelor modificate în adunarea generală din 19 Oct. 1924.
12. Eventuale propuneri.

Sibiu, 15 Octomvrie 1925.

Prof. N. Colan,

prezident.

Stefan Duca,

secretar.

Nr. 9153 Bis.

(134) 1-3

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea celor două posturi de cântăreți la biserica catedrală din Sibiu.

Retribuțiunile lunare ale cântăreților sânt:

1. Salar de bază 300 Lei.
2. Indemnizație de scumpete 950 Lei.
3. Spor de 30% 375 Lei.
4. Ajutor de familie prescrip pentru funcționarii publici.

5. Indemnizație de chirie 20—25 ori 30% de la salar, după starea familială.

6. 2 stângini lemne pe an — în natură.

Ceile doresc să reflecteze la aceste posturi, vor avea să și înainteze cererile de concurs Consistoriului arhiepiscopiei din Sibiu până la 20 Noembrie p. c. însoțite de acte de botez, atestatele școlare și de eventuale certificate de serviciu.

Reflecții au să se prezinte până la acest termen în persoană la Consistoriul Arhiepiscopiei, spre a fi examinați din tipic și cântările bisericești.

Sibiu, din și dința senatului bisericesc ținută la 20 Octombrie 1925.

Consistoriul arhiepiscopiei.

Nr. 2094/925 Epit.

(122) 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de protocolist la Consistoriul arhiepiscopiei din Sibiu se publică concurs.

Retribuțiunile lunare împreună cu acest post sânt următoarele:

Salar de bază	Lei 1050
Indemnizație de scumpete	" 1425
Spor de scumpete	" 740
Chirie	" 210

Total Lei 3425

Ceile doresc a reflecta la acest post să și înainteze cererile lor concursuale însoțite de certificat de botez, de acte de calificare și eventuale certificate de serviciu — Consistoriului arhiepiscopiei din Sibiu până la 5 Noembrie a. c. Vor fi preferenți aceia, cari vor fi aplicați a prevedea și serviciul de diacon la biserica catedrală, pentru care serviciu va primi remunerație specială.

Postul este a se ocupa îndată după numire. Sibiu, la 17 Octombrie 1925.

Consistoriul arhiepiscopiei.

Nr. 282—1925 prot.

(117) 3-3

Concurs

În conformitate cu ordinul consistorial Nr. 8333 din 17 Sept. 1925, se publică prin aceasta concurs cu termen de 15 zile de la cea dintâi apariție în ziarul Telegraful Român, pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Ioan Dumitrescu din parohia de cl. III-a Tîcușul român, protopresbiterul Cohalm.

Beneficiile împreună cu acest post sânt: 1/2 din venitele stolare, plus dotația dela stat; ear până când acest post va fi recunoscut din partea statului, viitorul capelan va primi echivalentul salariului dela actualul paroh.

Reflecții îndreptățite la acest post sânt poștite a și trimite petițiile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului și să se prezinte, după prealabila anunțare către subsemnatul, și în parohie în v'ro Duminică sau sârbătoare înainte de publicarea alegerii, spre a fi cunoscuți de credincioși și a și arăta dextera în predică și cântare.

Cohalm, la 6 Octombrie 1925.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial din Tîcușul român.

Emilian Stofea,
protopop.

Nr. 335/1925.

(115) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Șibigul nou, protopopiatul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt cele fașionate în coala B cu folosirea ecleeiei de 3

jugăre fână și ce se va mai da prin Reforma agrară din pădure. Dela venitele stolare, cele statorite prin uzul local. Casă parohială nu este.

Ceile doresc a ocupa acest post au a și înainteze cererile cu acte de calificare pentru parohia numită, subsemnatului oficiu în termenul susindicat și să se prezinte în persoană ca să facă cunoștință cu credincioșii.

Orăștie, 2 Octombrie 1925.

Oficiul protopresbiterial ortodox al Orăștiei în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopop.

Nr. 642.

(120) 2-3

Concurs

La ordinul Ven. Consistoriului arhiepiscopiei Nr. 7024/1925 publicăm concurs, cu termen de 30 zile, dela întâia publicare în «Telegraful Român», pentru întregirea parohiei de clasa III Comandă-bus.

Venitele acestei parohii sânt:

1. Salarul, gradațiile și adausul de scumpete și familiar, statorite de Ministerul cultelor, conform calificării și anilor de serviciu.

2. Cele fașionate în coala B.

3. 3675 jug. sesie.

Concurenții să și înainteze cererile, cu toate documentele necesare, oficiului protopopesc Olul, în termenul deschis și să se prezinte în v're-o Dumneș sau sârbătoare la biserica spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Șercaia, 5 Octombrie 1925.

Oficiul protopopesc ortodox român Olul

V. Stolicanea,
protopop.

(123) 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Criș, protopopiatul Târnava-mare, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat cu adausurile de scumpete, conform pregătirii respectivului și a anilor lui de serviciu.

2. Cele fașionate în coala B, și care se pot vedea și în procesul verbal din protocolul parohial, ce s'a luat în 12 Martie 1925, și care se află în copie și la Oficiul protopresbiterial.

3. Folosirea ecleeiei de 9 jugăre.

4. Folosirea caselor și edificilor parohiale.

5. Cuceruz s'armit 20 litre dela familie.

6. Lemne 5 stângini aduși în curte de popor.

7. Venitele stolare uzitate.

Cei care doresc a ocupa acest post să și înainteze actele în termenul legal la subsemnatului oficiu, având a se prezenta și în parohie ca să facă cunoștință cu poporul.

Criș, la 10 Octombrie 1925.

Oficiul protopopesc al tractului Târnava-mare în înțelegere cu comitetul parohial.

Emanuil Fleșeriu,
adm. prot.

Nr. 373/1925.

(114) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Prișez, protopopiatul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt cele fașionate în coala B cu folosirea ecleeiei 7 jugăre și ce se va primi prin Reforma agrară, arător. Dela 176 familii câte una ferdela (un sac nefarmat) de cucuruz. Casă parohială nu este. Venitele stolare statorite în sedința comitetului parohial ținută la 6 Septembrie 1925.

Ceile doresc a ocupa acest post au a și înainteze actele de calificare pentru parohie de clasa II-a subsemnatului oficiu în termenul legal și să se prezinte în persoană ca să facă cunoștință cu credincioșii.

Orăștie, 2 Octombrie 1925.

Oficiul protopopesc ortodox al Orăștiei în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopop.

„PETROȘANI”, Societate anonimă română pentru exploatarea cărbunilor

Anunț

Societatea — înființând în cătunul Dilja, (4 km. depărtare la orașul Petroșeni) o școală primară mixtă cu 4 clase, caută spre argajare un învățător, de preferință bărbat, necăsătorit, care să aibă studii complete de stat, practică suficientă și bune referințe.

În schimbul predării cursurilor se oferă:

1. Salar (în total mai mare ca al învățătorilor de stat).

2. Locuință în natură, încălzit și luminat.

3. Alimentație cu preț redus, ca și pentru ceilalți angajați ai societății.

Doritorii a ocupa acest post își vor înainteze cererile împreună cu actele la Direcțiunea Societății din Petroșeni.

(113) 3-3

Veți cheltui mai puțin

pentru cafeaua Dv., dacă o veți prepara cu Enrilo în loc de cafea boabe. Cafeaua boabe se înlocuiește minunat cu Enrilo. El e mai tare, mai aromatic, și stă ră de aceasta mai puțin. Pentru calitatea acestei specialități garantează renumele mondial al producătorilor: al firmei

(78) E 50

Heinrich Franck Söhne

Compoziții muzicale

de Timotei Popovici

profesor de muzică la școala normală „Andrei Șaguna” și dir. corului mitropoliei din Sibiu

se află de vânzare la

Librăria Arhiepiscopiei din Sibiu

Str. Mitropoliei Nr. 45

	Lei
1. Certe de cântece, partea I, pentru 1, 2 și 3 voci egale, legată	32
2. Cântările liturgiei pentru cor mixt, leg.	65
3. Cântările liturgiei pentru 3 voci egale, broșată 20 Lei, legată	30
4. Hristos a înviat pentru cor mixt	2
5. Hristos a înviat pentru cor de bărbai	2
6. Câți în Hristos pentru cor mixt	2
7. Câți în Hristos pentru cor de bărbai	2
8. Axionul: Cuvine-se cu adevărat pentru cor de bărbai	4
9. Troparul Nașterii Domnului pentru cor de bărbai	2
10. Troparul Botezului Domnului (în Iordan) pentru cor de bărbai	4
11. Irmosul Paștilor, pentru 3 voci egale	4
12. Florile dalbe, trei colinde populare românești, pentru cor mixt	4
13. Cântec de leagăn, popular, pentru solo de sopran și cor mixt	4
14. Doina lui Moșoiu pentru cor mixt	2
15. Rodica pentru 2 voci egale cu acompaniament de pian facultativă	5
16. Marșul legionarilor români pentru cor unison cu accomp. de pian	3
17. Regele muntilor, poem pentru cor mixt cu solo de sopran și tenor, cântec de flaut și semnal de tulnic	20
18. Cântec național pentru cor de bărbai (10 cântece)	20
19. Cântec național pentru cor mixt (10 cântece)	20
20. Cântec religios pentru cor unison și fantază: Rugăciune la procesiuni religioase și în Iordan, la sfârșitul apel la Botezul Domnului. Câte o paritură și un rând de voci (pentru fiecare instrument) ambele 40	

La comanda, deodată cu trimiterea sumei, e a se mai daunge și 6 Lei pentru spese de poștă.